РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ В 2024 РОЦІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО МІСЯЧНИКА ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК «ЧИТАЮЧА ШКІЛЬНА РОДИНА – СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ БІБЛІОТЕКИ»

З 1 до 31 жовтня в межах Міжнародного місячника шкільних бібліотек щорічно проводиться Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек (наказ МОН України від 12.08.2014 № 931). У 2024 році десятий ювілейний місячник відбуватиметься під гаслом **«Читаюча шкільна родина – стратегічне завдання бібліотеки».**

Читання пронизує всі аспекти людського життя та є підґрунтям освітньої, пізнавальної, інформаційної й професійної діяльності. Стрімке зростання обсягу інформації, яку потрібно засвоїти, потребує підвищення темпу читання, якості та швидкості розуміння прочитаного й ухвалення рішень. Читання стає основою освіти і провідним умінням для самоосвіти упродовж усього життя. Існує думка, що підростаюче покоління втрачає інтерес до читання. Різні країни світу застосовують свої підходи до розв'язання цієї проблеми, але всі вони мають на меті одне – зробити читання привабливим для сучасної людини, показати його важливість для розвитку як окремої особистості, так і всього суспільства.

Для формування звички та потреби в читанні як обов'язкового компонента життєвої стратегії громадян, поліпшення читацької грамотності й сприяння розвитку людського потенціалу в березні 2023 року Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» та операційний план її реалізації на 2023–2025 роки. Фундаментом розвитку національної політики з підтримки читання є бібліотеки, зокрема шкільні. Пріоритетами в роботі шкільної бібліотеки є розвиток особистості, здатної самостійно і вільно мислити й діяти в умовах інформаційного суспільства; формування сучасного світогляду дітей; розвиток навичок самостійного пізнання, самоосвіти й самореалізації особистості; виховання покоління, здатного ефективно працювати й навчатися упродовж життя. Шкільна бібліотека є консолідуючим центром закладу освіти, навколо якого об'єднуються діти, вчителі й батьки, зацікавлені в активізації дитячого читання й поліпшенні його якості. Забезпечуючи вільний доступ до інформаційних і культурних джерел, шкільні бібліотекарі сприяють гуманізації суспільства та збільшують можливості самореалізації особистості. Вони переконані, що інвестиції, вкладені в дитинство, обов'язково повернуться суспільству сторицею.

Цьогорічний Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек сприятиме зростанню престижності читання як культурної цінності, використанню потужного виховного потенціалу української літератури, застосуванню сучасних підходів до формування навичок читання, обміну досвідом між бібліотекарями, залученню нових користувачів до бібліотек.

У місячнику братимуть участь шкільні бібліотекарі, представники обласних, районних державних адміністрацій, органів управління освітою, директори закладів освіти, вчителі, методисти з бібліотечних фондів, громадські діячі. До проведення масових заходів рекомендовано залучати місцеві медіа.

Загальний науково-методичний супровід організації та проведення Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек здійснюватимуть Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» та Державна науковопедагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України – головний координаційний науково-методичний центр мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України.

Результати місячника висвітлюватимуться на Всеукраїнському вебінарі. Кращі роботи шкільних бібліотекарів (презентації, відеоролики, буктрейлери тощо) відповідно до заявленої тематики буде розміщено на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на сторінці «Бібліотечному фахівцю» в рубриці «Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек» (https://dnpb.gov.ua/ua/всеукраїнський-місячник-шкільних-бі/).

Інформацію про проведені заходи та матеріали потрібно надсилати до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського до 20 листопада 2024 року на електронну адресу: metodist22@ukr.net.

Звертаємо також увагу на неухильне дотримання заходів безпеки. Організатори масових заходів мають забезпечити дотримання громадського порядку. У разі повітряної тривоги необхідно негайно припинити масовий захід, сповістити про небезпеку та забезпечити евакуацію учасників у споруди цивільного захисту (сховища, укриття).

РЕКОМЕНДОВАНІ ЗАХОДИ В МЕЖАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО МІСЯЧНИКА ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК

Рекомендуємо методистам з бібліотечних фондів, бібліотекарям закладів загальної середньої освіти спільно з педагогічними колективами, батьками та громадськими організаціями провести змістовну роботу з організації в межах Всеукраїнського місячника заходів, що сприятимуть формуванню у здобувачів освіти звички й потреби в читанні, завдяки чому суспільство обиратиме читання як свідому й регулярну практику для дозвілля, навчання та розвитку.

НА ОБЛАСНОМУ (МІСЬКОМУ) РІВНІ

конференція «Промоції читання як чинник розвитку критичного та креативного мислення»;

читацькі конференції: «Дитяче читання без бар'єрів», «Читання як шлях до успішного майбутнього»;

семінари: «Читаюча шкільна родина», «Читаюча нація – непереможна!»;

панельні дискусії: «Сучасний погляд на читання», «Чи потрібно сьогодні читати?»;

відкритий мікрофон «Я свідомий читач!»;

День пам'яті «Нам жити і пам'ятати»;

флешмоб «Книжка – твій найкращий друг»;

конкурс віршів «Книжки змінюють життя!» (вірші бібліотекарів, вчителів, учнів);

конкурс буктрейлерів (короткометражних відеороликів) на художні твори сучасних українських авторів;

конкурс малюнків «Кожна книжка – нова пригода!»;

фотоконкурси: «Світ врятує література», «Читай, щоб залишатися сильним!».

У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

круглі столи «Книжка – твій найкращий друг»;

бесіди: «Читання – це ключ до знань!», «Розвивай свій розум – читай!»;

дискусії: «Щодень читай – щодень нове відкрий!», «Суперсили читання: як книжки змінюють наше життя»;

творчі зустрічі з письменниками рідного краю;

батьківські години «Що читають наші діти»;

читацький марафон «Вчителі й діти читають разом»;

благодійна акція «Подаруй бібліотеці книжку»;

літературний конкурс «Моя історія про книгу й читання»;

книжкова розвідка «Відкривай світ літератури разом з нами»;

мовний майданчик (цикл заходів з популяризування української мови та літератури):

- бесіди: «Мова – духовний скарб нації», «Щира розмова про рідну мову», «Нам українською судилось говорити»;
- свято рідної мови «Мов джерельна вода – рідна мова моя»;
- літературні вечори: «У мові моїй краса й неповторність», «Бринить, співає наша мова, чарує, тішить і п'янить» (О. Олесь), «Я в серці маю те, що не вмирає» (Леся Українка);
- літературні ігри: «З історії української писемності», «Цікаві факти про українську мову», «Українські прислів'я та приказки», «З історії слів», «Країна мовних цікавинок»;
- слайд-презентації: «Мандрівка в країну писемності», «Українські поети – захисники Батьківщини»;

виховні години:

▪ історичні години: «Витоки української нації», «Основні періоди історії України», «Україна: минуле – сучасне – майбутнє», «Нескорена та незламна Україна»;

▪ години спілкування: «Вчимося любити книжки: кожна книжка — це світ, який чекає на нас»; «Книжка – це ти: як читання формує твоє світосприйняття»

▪ години мужності: «Перемога в ім'я життя», «Тобі, Україно, на вірність присягаю»;

▪ години шани: «Повертайся живим», «Шануємо Вас, наші захисники!»;

нон-стоп без зупинки: цикл заходів на перервах між уроками:

▪ буккросинг (книгообмін) «Передай книжку другу»;

▪ читацька мандрівка «Відкриття нових світів через книжки»;

▪ обговорення улюблених книжок та авторів – «Літературний бенкет»;

▪ інформаційний паркан: протягом дня в бібліотеці на імпровізованому паркані учні та вчителі розміщують короткі інформаційні повідомлення, вислови, малюнки, світлини за тематикою Всеукраїнського місячника;

▪ демонстрування тематичних відеороликів;

народознавчі вечори: «Національна самоідентичність і народні традиції українців», «У звичаях, традиціях народу ти душу України пізнавай»;

книжкові розвідки – «Відкривай світ літератури разом з нами»;

вечір-зустріч із захисниками України – «Пам'ять і пошана не в мармурі та бронзі, а в наших серцях», «Шана за подвиг»;

підготовка й розповсюдження тематичних рекомендаційних списків з питань читання (у вигляді буклетів, закладок);

культурно-дозвіллєві заходи: «Літературна кав'ярня», «Літературні посиденьки», «Книжковий подіум»;

тематичні віртуальні книжкові виставки: «Український літературний ренесанс», «Її велич українська книга», «Сам на сам з новою книжкою», «Що читали мої батьки»;

організація благодійної акції з поповнення фонду шкільної бібліотеки актуальною сучасною літературою;

бібліографічні рекомендаційні списки для батьків з питань дитячого читання «Навчаємось успішно читати»;

День бібліотворчості:

▪ «Читай і твори» – майстер-класи зі створення саморобок (ляльокмотанок, оберегів, прикрас, витинанок, декупажу, аплікацій, оригамі, колажів, квілінгу, пап'є-маше);

▪ підготовка рекламно-іміджевої продукції для популяризування читання (плакатів, листівок);

▪ виготовлення листівок, присвячених Всеукраїнському місячнику шкільних бібліотек;

розміщення на інформаційному стенді закладу освіти, вебсайті (блозі) бібліотеки матеріалів з теми Всеукраїнського місячника;

відзначення кращих читачів бібліотеки, які долучилися до організації та проведення місячника.

Активна участь шкільних бібліотекарів усіх областей України у Всеукраїнському місячнику «Читаюча шкільна родина – стратегічне завдання бібліотеки» консолідує зусилля шкільних бібліотек України в справі популяризування читання як духовної потреби дитини. Зосередження уваги на професійних можливостях бібліотекарів у задоволенні читацьких потреб та інтересів освітянської спільноти сприятиме тому, що діти стануть активнішими читачами і поступово повертатимуться до книжок і бібліотек.

Для поширення інформації про проведені заходи в межах Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек рекомендуємо на вебсайтах обласних державних адміністрацій розмістити матеріали з досвіду шкільних бібліотек області: фотозвіти, колажі, буктрейлери, презентації, відеоролики флешмоби та інші масові заходи.

ЗАПРОШУЄМО ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕКАРІВ УКРАЇНИ ДО УЧАСТІ У ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ МІСЯЧНИКУ ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК